

## Ego ibarrera begira? Oharrez eta umorez

Rafael Agirre Francok *Gipuzkoa 1883-1983* Gipuzkoa argitarara eman zuenetik maiz oroitzen naiz han datorren huts txiki batez eta argitasuna ematez gainera hidronimia adierazi nahi nuke, era berean umorezko gatz piska bat eskainiz.

Historia-Geografiako presaktakuntza hori Foru Aldundiak argitaratu zuen. Album bezala oso ederra da, argazkiz eta marrazkiz ondo hornitua gainera. Baina horiek ez daude beti azpian dararamaten argibidezko irarriekin bat.

Ulertzen dugu horietako asko zer diren edo non diren zehatz jakitea hain gauza erraza ez bada ere, baina ulertezina zer jarri ez dakitenean beren kabuz asmatzea.

Hara, 19. orrialdean dakarrenez, Deban (edo Zumaian?) "Rio Ego" itsasontzia ureratzea, baina gutxik jakingo dute Ego erreka hori non den. Hori jakiteko lagun-garri izango zen liburuan datozen argazki guzien azpiak ondo

idatzirik baleude, zeren 34.ean agertzen dena bai da Ego erreka, ez Urumea aldea, Erreka Eibartik igarotzean Urkuzuko zubiaren aurrean aterea bai zegoen. Eta ez izan horren zailantzarik, 1910. urtean Gregorio Mujikak *Monografía Histórica de la Villa de Eibar* liburuan zekarren argazki bera bai da. Ikus haren 4. orrialdean.

Ego erreka, legez, Ibur erre-garen goikoaldean sortzen da. Han dira Ego-Etxeaga baserria eta Egoarbitza baserri eta mendia ere. Baina, gure zaharrak mende honen hasieran habanera doinuz kantatzen dutenez, Ego errekek bestelako sorrera zuen, hala aipatzen du kanta harek:

Arragueta kalian  
merianda aundixa,  
bost atsoren artian  
sei asunbre ixa;  
jarri ziradenian  
mozkortuta ixa  
alkarri erakusten, maitia,  
Tutulu mendixa.

Batak beltza zuela  
bestiak txurixa  
jarritako tokian  
egin zuten pixa.  
Anditxik formatu zan  
Egoko ibaixa,  
atzeruzka jausita, maitia,  
itto ziran ixa.

Besterik ere ulertuko du ei-  
bartarrak. 114.orrialdean *Raskin*  
prentsak Lambretta fabrikan, bai-  
na ez makinagintzan, baizik zi-  
klomotorren txapak estanpatzen.  
Makinagintza bai 132.orrialdeko  
azpirengo argazkian, madrina-  
dora lanean.

*Juan San Martin*